

שלום רב.

מה אנו לומדים מיוסף הצדיק? מה הכח שחידש לנו יוסף בעולם? נכון, הוא עמד בנסיון של אשת פוטיפר. אבל כבר הסבא רבא שלו, אברהם אבינו, עמד בעשרה נסיונות קשים ביותר, ומה מחדש לנו יוסף הצדיק? מה מיוחד בנסיונות שעמדו לפניו?

המיוחד הוא בעובדה שיוסף בעצם גורש מביתו. הוא הולך, בשליחות אביו, לחפש את אחיו – ופתאום הוא מושלך לבור, נמכר לישמעאלים, נמכר לעבד במצרים. לבד הוא, בלי משפחתו, נטוש, עזוב, ולגמרי לבד. הוא גדל בבית של קדושה – ועכשיו בעצם נזרק מביתו, הישר לתוך הטומאות של ארץ מצרים.

אבל גם שם, בתוך ארץ הטומאה, בתוך ביתו של פוטיפר, כשהנסיון אוחז בו בחוזקה, יוסף מצליח להתנער. להשאיר בידה של אשת פוטיפר את בגדו – ולברוח. גם במחיר של השפלה, בזיונות, כלא, סכנת חיים – הוא בוחר לשמור על טהרתו.

ומה מסייע לו – קלסתר פניו של אביו. הקדושה שראה בבית אבא. הקדושה של בית אבא שומרת עליו גם כשהוא נמצא הרחק הרחק משם.

מה יכולים אנו ללמוד מזה? קודם כל, נתפלל לה' שלא נבוא לידי נסיון לעולם. אבל גם במקום שמגיע נסיון, לאזור כוח, לראות מול פנינו את קלסתר פניהם של אבותינו הקדושים, של רבותינו הקדושים, של כל מי שסייע לנו והדריך אותנו בדרך הנכונה. וכך בע"ה לברוח מן העבירה, ולבחור בצד של הקדושה. אמן.

ipise na נא לשמור על קדושת הגליון.

"הילד איננו ואני אנה אני בא" (לז ל)

"וישב ראובן אל הבור" – משמתקרבם ובאים הימים בהם צריך אדם לירד לבור ("לאן אתה הולך למקום עפר רימה ותולעה"), והוא רואה כי "אין יוסף בבור" – שלא הוסיף מאומה בעבודת השם וביהדות, כדי לקחת עמו אל הבור – אזי נושא הוא את קולו וצועק: "הילד איננו" – ימי הילדות והנעורים כבר חלפו עברו, "ואני אני בא" - היאך אבוא לשם... (הה"ק ר' דוד מזאבליטוב ז"ל)

"הילד איננו ואני אנה אני בא" (לז ל)

זה סימנו של בעל תשובה אמיתי, שאיננו מוצא מקום לעצמו וצועק: "ואנה אני בא"...

מי שעדיין מוצא לעצמו מקום בעולם – עדיין איננו בעל תשובה אמיתי.... (בשם אחד הגדולים)

"ויטבלו את הכתנת בדם (לז-לא)

יתכן כי מה שהיהודים סובלים כל כך מעלילת הדם – דבר שאינו ניתן כלל להשגה, כיצד אפשר לחשוד ביהודים בדבר מגוחך וחסר כל שחר, כאילו הם צורכים דם אדם – הרי זה בתור עונש, בגלל הדם אשר טבלו בו את כתונת הפסים, די לשאול את יעקב: "הכר נא".... (הג"ר אלחנן ווסרמן זצ"ל)

מקור האיסור

רוב הפוסקים סוברים שיחוד עם אישה נשואה הוא איסור מהתורה. דוד ובית דינו גזרו אחרי מעשה אמנון ותמר גם על ייחוד עם פנויה.

חומרת המעשה

בזמן הסנהדרין מי שהתייחד עם רווקה בית הדין היו מלקים אותו.

גיל המתייחדים

אין להתייחד עם בת מגיל 3 ועם בן מגיל 9.

מקום הייחוד

לאו דווקא חדר סגור על מנעול ובריוח, אלא כל מקום בו יש פרטיות מסוימת. למשל: א. בית, חדר או משרד, נעול או אפילו סגור אם אין דרך אנשים להיכנס לשם פתאום. ב. ואדי, שדה, יער או פארק גדול שלא עוברים בו אנשים או מכוניות לעיתים קרובות. ג. מקלט, חצר אחורית של בנין שמבחוץ לא רואים את המתרחש בו אף אם אינו נעול. ד. רכב יכול להיות מקום ייחוד. - כשיש חלון פתוח שדרכו ניתן להשקיף פנימה ויש אנשים חולפים בחוץ לעיתים (לא מדובר בשעת ליל מאוחרת)- אין איסור ייחוד. - יש מקומות שבשעות היום אינם "מקום ייחוד" ובלילה כן.

מספר המתייחדים

שו"ע פוסק שאין להתייחד אפילו אישה אחת עם גברים רבים ולא גבר אחד עם נשים רבות.

רמ"א מתיר אישה אחת עם שני אנשים כשרים. ויש מתירים לאיש אחד עם שלוש נשים ומעלה.

(וכל זה בעיר. אך בטיול בדרך במקום בו לא עוברים אנשים, כיוון שיש חשש שאחד יתפנה והיא תישאר לבד עם השני,

או בלילה שאחד עלול לישון ולהותירם לבד – צריך שלושה אנשים עם האישה או ארבע נשים עם הגבר, ויש שהתירו בשלוש).

- בכמה נשים עם כמה גברים אין איסור (דעות שונות בין הפוס' מה נחשב 'כמה'. הדעה המקילה ביותר – שתי נשים עם שני גברים).

- השלכה שימושית – שני זוגות מאורסים: אם רוצים להימצא יחד בתוך בית – אין זה ייחוד (אומנם אין לישון באותו בית גם כשאינו בעיה של ייחוד כמו שנכתוב בהמשך).

אך אם רוצים לצאת לטיול במקום בו לא עוברים אנשים כלל, יש איסור ייחוד כי בטיול הדרישה גבוהה עוד יותר כמו שהסברנו.

"אשתו עמו"

מותר לאיש להתייחד עם שתי נשים אם אחת מהן זו אשתו - מפני שאשתו שומרתו.

וכן להפך מותר לאשה להתייחד עם שני גברים כשאחר מהם הוא בעלה מפני שהוא משמרה.

ייחוד בבית

כשהדלת סגורה ולא נעולה מותר למישהו להיכנס לבית באופן זמני לתקן מכשיר וכדו' אע"פ שהאישה נמצאת לבד, ובלבד שאנשים עשויים להיכנס לבית. אם הנוהג במקום הוא שלא נכנסים בלי להקיש בדלת וממתנים לאישור כדי להיכנס – הרי זה כחדר נעול ואסור לאיש ואישה להיות בו. במקרה זה אם מגיע מישהו לתקן משהו בבית, עליהם להשאיר את דלת הבית פתוחה לרווחה כדי שהחולפים בחדר המדרגות יוכלו לראות מה קורה בפנים. ויש שהקלו יותר אף כשהדלת נעולה כיוון שאם יבוא מישהו וידפוק יהיה חייב לגשת ולראות מי זה ואולי לפתוח ולכן כל הזמן חושש לזה ולא יחטא (אג"מ).

"בעלה בעיר"

מותר להתייחד עם אישה אם בעלה נמצא בעיר (כיוון שחוששת שמה יגיע פתאום). במקרה שהבעל מקפיד על קשרי אשתו עם אותו איש וכן באישה שרגיל בה כי גדלו יחד או קרובותו אין היתר זה מועיל. אם הבעל נמצא מחוץ לעיר או שהוא במקום עבודה שאי אפשר להשתחרר ממנה להפסקה ומישהו בא לתקן מכונה וכדו' בביתה. אם אין איש מבני הבית איתה בבית – הטוב ביותר שתשאיר את הדלת מעט פתוחה או שתקרא לשכנה שתהיה ביחד איתה בבית בעת התיקון. באותה מידה יש היתר הפוך של 'אשתו בעיר' (ציץ אליעזר ח,כז,ה).

אנשים כשרים

סתם אנשים "כשרים" הם ומותר להתייחד איתם לפי הכללים הנ"ל.

אך אנשים שאינם נרתעים מחיבוק ונישוק ומגע עם נשים אחרות, אין להתייחד איתם אפילו יהיו עשרה גברים ואישה אחת

דין "שומר"

אין איסור ייחוד כאשר יחד עם האישה האחרת נמצאות איתו נשים המותרות לו לייחוד, כמו: אמו, בתו, אחותו (או לאישה - אם נמצא איתה אביה, בנה, אחיה).

וכן אם יש ילד מגיל 12-9 (ולחזו"א מגיל 6) או ילדה בגיל 9-3 ערים (שבגלל גילם הצעיר פחות חשש שיתפתו לחטוא, ומצד שני יכולים לספר לאחרים מה הם רואים...שו"ע סעיף י'). [שימושי, למשל, עבור נערה העושה בייביסיטר על ילד בן 10 (דבר שמצד עצמו הוא בעייתי, ויש לו עוד אחות קטנה בת 4].

פתרון שימושי נוסף לבעיית ייחוד - לבקש מחברה לקפוץ במהלך הזמן שאת עם אותו אדם מספר פעמים מתי שהיא רוצה, ללא התרעה מוקדמת ומבלי לדפוק.

סיפור אפרטה - מתוך צרפת הפכה ארצה קרן שליט"א

מובא באוצר המדרשים פעם אחת היה הקיסר יושב ועוסק בתורה ומצא הכתוב "וגונב איש ומכרו מות יומת" (שמות משפטים כא, טז) שלח אחר רבן שמעון בן גמליאל וחברו ואמר להם מי שגנב איש מבני ישראל והלך ומכרו מה דינו?

אמרו לו: חייב מיתה.

אמר להם: אם כן אתם חייבים מיתה, קבלו על עצמכם דין שמים. אמרו לו: למה?

אמר להם: בשביל אחי יוסף שמכרו את יוסף שנאמר "וימכרו את יוסף" (בראשית, ויש לזכור כח) וכתוב "על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים" (עמוס ב ו) אמרו לו: אם אחי יוסף מכרו אחיהם, אנו מה פשענו? למה תהרוג אותנו? אמר להם: אם אחי יוסף היום בחיים הייתי תופשם ועושה בהם דין, עכשיו שאינם בחיים אעשה ככם דין שאתם שקולים כאחי יוסף במכירתו.

שלחו את רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול לשמים לדעת אם גזרה מהשמים היא, ומסרו לו ששמעו מאחורי הפרגוד בת קול צווחת ואמרת עשרה מחכמי ישראל מסורין למלכות בגין מכירת יוסף.

נשאלת השאלה: הרי השבטים במכירת יוסף התכוונו לשם שמים ועשו הכל על פי דין מדוע צריכים להיפרע מעם ישראל בעתיד עבור עוון זה על ידי עשרה הרוגי מלכות? הרי לכאורה עשו זאת על פי דין?

אלא, אמנם בוודאי הם עשו על פי דין, אבל גם כשאתה עושה על ידי דין ונדמה לך שכוונתך רצויה לשמים, צריך לשים לב איך זה מתקבל כלפי חוץ לפעמים עושים על פי דין אבל יוצא מזה חילול ה' שאחרים אינם מסוגלים להבין זאת.

הציונות ארופים וארופים

חלק ממאמר של הרב יהודה חיון שליט"א

כיצד מורי ורבי היה נוהג...

הגה"צ רבי דוד זינגרביץ זצ"ל, משגיח רוחני בישיבת 'פוניבז' בבני-ברק, סיפר ששמע מפיו של ראש הישיבה הגאון רבי יוסף כהנמן זצ"ל שכאשר היו מתעוררות אצלו בעיות שונות הוא היה מהרהר: "כיצד מורי ורבי, הסבא קדישא, רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה'חפץ-חיים' נוהג היה אילו נתקל בבעיה מעין-זו".

לאחר שהיה קובע בדעתו כיצד היה ה'חפץ-חיים' נוהג בעניין זה, היה אז אף הוא - רבי יוסף כהנמן, פועל בהתאם לכך (מתוך "בדרך עץ החיים" חלק ב, עמודים: 291, 391).

הליכה בתלם גם כאשר הנערים אינם מושגחים

המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל אמר על הפסוק: "לכו בנים, שמעו לי, יראת ה' אלמדכם" (תהלים לד), שהמבחן האמיתי ליראת ה' שנלמדת אצל הרב, היא בשעת "לכו בנים". אם גם בשעה שהתלמיד הולך מאצל רבו הוא עדיין שומע בקולו ומקיים מה שלימדו, אזי הוא תלמיד נאמן. מבחן כזה כפול הוא: א) עצם קיום הדברים שנלמדו, הלכה למעשה; ב) קיומם גם בעת שאינו תחת עינו הפקוחה של הרב.

"כחיצים ביד גיבור, כן בני הנעורים"

בדומה לזה מפרשים את הפסוק: "כחיצים ביד גיבור, כן בני הנעורים" (תהלים קכז). כשהחץ יוצא מידי הגיבור היורה אותו, הוא יוצא לכאורה משליטתו של הגיבור. אף על פי כן אנו רואים שהחץ ממשיך לעוף אל המטרה אשר אליה נשלח על ידי הגיבור. גם בני הנעורים נדרשים ללכת בדרך שהתוו להם הוריהם ומחנכיהם, וגם כאשר הם אינם מושגחים על ידם, עליהם להוציא אל הפועל את אשר למדו.

מה הציל את יוסף מן החטא

כשהגמרא במסכת סוטה (לו, ב) מתארת את הנסיון הגדול שעמד בו יוסף, היא אומרת שכאשר תפסה אשת פוטיפר בבגדו, "באותה שעה באתה דמות דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון". הנה יוסף נתון בצרה גדולה, הוא כמעט כפוי לעבור עבירה, שכן היא תפסתו בבגדו. מה מעורר אותו באותו רגע מר ונמנה? הוא רואה את דמות דיוקנו של אביו מציצה מבעד לחלון. כיצד קרה שבדיוק באותו רגע גורלי, נראתה דמות אביו בחלון?

יתכן שזה היה פרי הנהגתו, לחשוב כיצד הייתי נוהג אילו ראה אותי אבא. לא נאמר כאן שאביו הופיע, נאמר רק שנראתה דמות דיוקנו. הוא דימה לעצמו שהנה אביו משקיף עליו מבעד לחלון ורואה את מעשיו. די בכוחה של מחשבה זו כדי להכניס ביוסף רוח גבורה של גיבור הכושב את יצרו, ולעזוב את בגדו אצלה ולנוס החוצה, אף על פי שהוא עתיד לסבול מהשאת הבגד בידה, כי הוא היווה הוכחה לאשמתו. אך ליוסף לא איכפת. הוא נזכר בחינוך של בית אבא, ומתאזר בגבורה.

תפוצות אלו אי שבת בתפוזרת הבאה מסתתרים 10 מושגים שקשורים לפרשת השבוע. בהצלחה!

ע	נ	ב	י	מ	פ	ר	צ
ב	ג	א	ח	ו	ת	מ	ת
ג	פ	ס	ל	ש	י	ת	ע
ד	נ	ו	א	ל	י	ה	
א	ל	ו	מ	ה	ו	מ	ב
ס	א	ס	ד	ו	ת	נ	ו
ו	ש	פ	ו	ט	י	פ	ר
ר	ג	מ	ל	ה	ע	מ	א
י	ז	ר	ח	מ	ק	י	מ
מ	ד	ו	ת	נ	ב	מ	ה

סיפור הפאשטיק

תקציר הפרקים הקודמים

משפחת בלוספלד מאמצת את אושי, אך טיב הקשרים בינו לבין אברומי, הבן הקטן של משפחות בלוספלד, הולך והידרדר, ואברומי מחליט: "או אני או הוא". אביו של אברומי מקבל מרבו הנחייה חדה ונמרצת. הוא מספר לאברומי שהוחלט להעביר את אושי לישיבה באנגליה, אך עד המעבר, במשך שלושה חודשים, אסור לדבר על כך מאומה. מחנך בכיר ישוחח עם אושי כדי להכינו למעבר, ובינתיים על אברומי לשמור עם אושי על יחסים טובים. אברומי מסכים מיד. כבר בשבת הקרובה היתה האוירה בבית שמחה וחיובית. לראשונה, החלו להשמע בבית מחמאות הדדיות אחד כלפי השני, והאוירה בבית השתנתה פלאים.

פרק שביעי

חודשיים עברו. מדי פעם התעדכן אברומי במתרחש. אביו ציין שהתהליך מתקדם יפה מאוד. גם אושי עצמו מתחיל להיות מוכן לתהליך, על אף שאינו יודע דבר וחצי דבר אודות השינוי הצפוי. אבא ביקש מאברומי להמשיך לשמור ביתר שאת שלא תפרוץ ביניהם שום מריבה. אדרבה, להשתדל להרבות במחמאות כי אלו הימים הקריטיים.

לאחר שחלפו מספר שבועות נוספים ותאריך הפרידה התקרב, נפגש האב בשנית עם רבו. "יש חדשות" – בישר האבא. לאחר שהאזין היטב לדברים וניתח את המצב, הכריע הרב בעניין. "אם כך, שתי אפשרויות בידינו, אך האפשרות השניה תלויה בבקשתו של אברומי."

ביום שני בערב עלה אברומי על משכבו בישיבה נרגש למדי. למחר בצהריים הזמנו הוא ואושי למסיבת פרידה משותפת. ההורים מכינים הפתעות, והם ביקשו מאברומי שגם הוא יביא מתנה צנועה ומכתב יפה.